

Projekt

Druk Nr .....

**UCHWAŁA NR VII/...../19
RADY MIASTA KOŚCIERZYNA**

z dnia 27 lutego 2019 r.

**w sprawie przyjęcia „Gminnego Programu Wspierania Rodziny dla Miasta Kościerzyna
na lata 2019-2021”**

Na podstawie art. 176 pkt 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity Dz.U. z 2018, poz. 994 z późn. zm.) oraz art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz.U. z 2018r. poz. 998 z późn. zm.)

Rada Miasta Kościerzyna na wniosek Burmistrza Miasta Kościerzyna uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się „Gminny Program Wspierania Rodziny dla Miasta Kościerzyna na lata 2019 - 2021”, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Dyrektorowi Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kościerzynie.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miasta
Kościerzyna

Helena Kaszubowska - Nitz

Załącznik do uchwały Nr VII/...../19
Rady Miasta Kościerzyna
z dnia 27 lutego 2019 r.

**GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY
DLA MIASTA KOŚCIERZYNA
NA LATA 2019 - 2021**

SPIS TREŚCI

I. WPROWADZENIE

II. WYJAŚNIENIE SKRÓTÓW I WYRAŻEŃ

III. DIAGNOZA

IV. ZASOBY

V. CELE PROGRAMU

VI. EFEKTY I REZULTATY PROGRAMU

VII. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

VIII. MONITOROWANIE

I. WPROWADZENIE

Pierwszy Program Wspierania Rodziny dla Miasta Kościerzyna opracowano na lata 2013-2015, drugi zaś na lata 2016-2018. Obowiązek sporządzania programu wspierania rodziny nałożony został na gminy ustawą z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, która to nakazuje samorządowi podejmowanie działań wspierających wobec rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Przedstawiony poniżej Program jest kontynuacją założeń realizowanych w poprzednich okresach realizacji polityki prorodzinnej.

Rodzina jest naturalnym środowiskiem wychowawczym dziecka, która oddziałuje na jego osobowość, przekazując mu swój system wartości, tradycje, ukierunkowując jego aktywność i postępowanie na całe życie. Jest najbardziej stabilnym punktem odniesienia w doświadczeniu dziecka oraz źródłem zaspokajania jego potrzeb w sferze psychicznej i materialno – bytowej. Rodzina funkcjonalna, konsekwentnie i z powodzeniem spełniająca swoje zadania, stanowi dla swych członków, przede wszystkim dla dzieci, źródło poczucia własnej wartości i bezpieczeństwa. Jednak nie zawsze jest to łatwe. Problemy występujące w rodzinie często są złożone i wymagają interdyscyplinarnych rozwiązań. Uzależnienia, przemoc w rodzinie, niezaradność i brak umiejętności wychowawczych, zdarzenia losowe wywołujące sytuacje kryzysowe oraz zła sytuacja materialna to główne problemy dezorganizujące życie rodzin.

Podstawowym założeniem Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2019 – 2021 (GPWR) jest utworzenie spójnego systemu wsparcia dzieci i rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, w celu przywrócenia im zdolności do wypełniania tych funkcji. Cel ten osiągnąć będzie poprzez pracę z rodziną oraz zapewnienie jej pomocy w opiece i wychowaniu dzieci. Realizowane w ramach GPWR zadania koncentrować będą się nie tylko na dziecku, ale na całej rodzinie, również w sytuacjach, gdy dziecko umieszczone zostanie poza rodziną biologiczną, w celu odzyskania przez nią funkcji opiekuńczych. Program zakłada tworzenie korzystnych warunków dla prawidłowego funkcjonowania rodzin na terenie miasta Kościerzyna oraz poprawy jakości ich życia. Wsparcie rodziny będzie miało charakter profilaktyczny, a rodzinie będą stwarzane możliwości samodzielnego zmierzenia się ze swoimi problemami, co zwiększy jej szanse na prawidłowe funkcjonowanie w środowisku.

Zadania przyjęte do realizacji w ramach Programu są spójne z kierunkami działań przyjętymi w szczególności w następujących aktach prawnych:

- ustawie z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej,
- ustawie z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- ustawie z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- ustawie z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Gminny Program Wspierania Rodziny (GPWR) wpisuje się przede wszystkim w kierunki i działania określone w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla miasta Kościerzyna na lata 2014-2020. W Strategii określono priorytety działań w celu rozwiązywania problemów społecznych. Tu jednym z podstawowych priorytetów określono kondycję rodziny (również profilaktykę zdrowia). Dla tego obszaru ustanowiono cel strategiczny, jakim jest wsparcie dziecka i rodziny, który będzie realizowany poprzez 4 cele strategiczne: wspieranie rodzin w sprawowaniu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, poprawa warunków i infrastruktury dla podniesienia komfortu życia osób w wieku poprodukcyjnym i osób z niepełną sprawnością, promocja (gratyfikacja, preferowanie) i wsparcie alternatywnych form spędzania czasu wolnego dzieci i młodzieży, tworzenie warunków sprzyjających aktywności rodziny oraz zdrowego stylu życia.

Program określa działania ukierunkowane na wspieranie rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze, jak i działania profilaktyczne i upowszechniające działania prorodzinne.

Realizacja niniejszego Programu powinna prowadzić do podejmowania szeregu działań profilaktycznych i edukacyjnych, ograniczenia zjawisk patologii społecznej wśród rodzin, rozbudowy systemu opieki nad dzieckiem oraz pracy z rodziną.

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity Dz.U. 2018, poz. 998 z późn. zm.) w art. 176 nakłada na gminę następujące zadania:

1. opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny;
2. tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
3. tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:
  - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
  - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
  - c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;
4. finansowanie:
  - a) podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
  - b) kosztów związanych z udzieleniem pomocy ponoszonej przez rodziny wspierające;
5. współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;
6. sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazanie ich właściwemu wojewodzie;
7. prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy;
8. przekazywanie do biura informacji gospodarczej o powstaniu zaległości z tytułu nieponoszenia opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej.

II. WYJAŚNIENIE SKRÓTÓW I WYRAŻEŃ

Rodzina dysfunkcyjna (dysfunkcjonalna) - to taka, która nie spełnia swoich funkcji poprzez zaburzone relacje, zasady, role czy komunikację, nie zapewnia swoim członkom możliwości zdrowego i prawidłowego funkcjonowania.

System pieczy zastępczej - to zespół osób, instytucji i działań mających na celu zapewnienie czasowej opieki i wychowania dzieciom w przypadku niemożności sprawowania opieki i wychowania przez rodziców. Obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz organizacji pieczy zastępczej, w zakresie ustalonym ustawą, spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej.

Placówka wsparcia dziennego - w celu wsparcia rodziny dziecko może zostać objęte opieką i wychowaniem w placówce wsparcia dziennego (świetlicy). Placówka wsparcia dziennego prowadzona w formie opiekuńczej zapewnia dziecku:

- a) opiekę i wychowanie;
- b) pomoc w nauce
- c) organizację czasu wolnego, zabawę i zajęcia sportowe oraz rozwój zainteresowań.

Rodzina zastępcza - to rodzina, która tymczasowo bądź na stałe opiekuje się i wychowuje dzieci osierocone lub których rodzice nie są w stanie zapewnić opieki i wychowania. Rodzina ta pełni funkcję rodziców zastępczych bez zrywania więzi z rodziną biologiczną dziecka.

Rodziny zastępcze dzielimy na:

- a) **spokrewnione** - tworzone przez małżonków lub osoby, niepozostające w związku małżeńskim, u których umieszczono dziecko w celu sprawowania nad nim pieczy zastępczej, będące wstępnymi lub rodzeństwem dziecka,
- b) **niezawodowe** - tworzone przez małżonków lub osoby, niepozostające w związku małżeńskim, u których umieszczono dziecko w celu sprawowania nad nim pieczy zastępczej, niebędącymi wstępnymi lub rodzeństwem dziecka,
- c) **zawodowe, w tym zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego i zawodowe specjalistyczne** - tworzone przez małżonków lub osoby, niepozostające w związku małżeńskim, u których umieszczono dziecko w celu sprawowania nad nim pieczy zastępczej, niebędącymi wstępnymi lub rodzeństwem dziecka.

Asystent rodziny - to osoba, która zajmuje się zawodowo wspieraniem rodziny przez pewien czas, aby w przyszłości samodzielnie potrafiła ona pokonywać trudności życiowe, zwłaszcza dotyczące opieki i wychowania dzieci. Termin ten został wprowadzony od słowa „asysta”, które jest określeniem osoby towarzyszącej komuś, współobecnej, pomagającej, będącej w pogotowiu. Asystent rodziny towarzyszy rodzicom we wprowadzeniu zmian w swoim myśleniu, zachowaniu oraz otoczeniu, koniecznych do tego, aby środowisko rodzinne sprzyjało bezpieczeństwu i prawidłowemu rozwojowi dzieci. Praca asystenta z rodziną jest prowadzona także w przypadku czasowego umieszczenia dziecka poza rodziną.

Rodzinny Dom Dziecka - forma pieczy zastępczej dla osieroconych lub pozbawionych opieki rodzicielskiej dzieci oraz młodzieży do 18 roku życia, który jest zorganizowany w naturalnych rodzinach zastępczych, w przystosowanych domach rodzinnych.

Prace społecznie użyteczne - w odniesieniu do osób bezrobotnych instrument aktywizacji zawodowej. Do prac społecznie użytecznych kierowane są osoby bezrobotne korzystające ze świadczeń pomocy społecznej w wymiarze nieprzekraczającym 10 godzin tygodniowo i 40 godzin miesięcznie.

III. DIAGNOZA

Kościerzyna jest gminą miejską. Miasto Kościerzyna według stanu na dzień 31.12.2018r. liczyło 22.471 mieszkańców.

Łącznie ze świadczeń pomocy społecznej w 2018r. w ramach zadań własnych i zleconych, bez względu na ich rodzaj, formę i źródło finansowania skorzystało 803 rodzin liczących 1.969 osób. Poza tym 230 rodzin skorzystało wyłącznie z pracy socjalnej. Głównym celem pomocy społecznej jest zaspokojenie niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin oraz umożliwienie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka. Analizując powody przyznawania pomocy społecznej w 2018r. można zauważyć, że pomoc najczęściej udzielana była z uwagi na długotrwałą lub ciężką chorobę, ubóstwo, niepełnosprawność oraz bezrobocie. Powody ubiegania się o pomoc przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr 1

POWODY PRYZNANIA POMOCY w 2018r.

POWÓD TRUDNEJ SYTUACJI ŻYCIOWEJ		LICZBA RODZIN	LICZBA OSÓB W RODZINACH
0			3
UBÓSTWO	1	444	1 061
SIEROCTWO	2	0	0
BEZDOMNOŚĆ	3	45	46
POTRZEBA OCHRONY MACIERZYŃSTWA	4	206	875
W TYM: WIELODZIETNOŚĆ	5	94	505
BEZROBOCIE	6	300	834
NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	7	415	873
DŁUGOTRWAŁA LUB CIĘŻKA CHOROBA	8	454	995
BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEK.-WYCHOWAWCZYCH I PROWADZENIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO - OGÓLEM	9	149	514
W TYM: RODZINY NIEPEŁNE	10	78	243
RODZINY WIELODZIETNE	11	56	290
PRZEMOC W RODZINIE	12	36	117
POTRZEBA OCHRONY OFIAR HANDLU LUDŹMI	13	0	0
ALKOHOLIZM	14	76	140
NARKOMANIA	15	5	20

POWÓD TRUDNEJ SYTUACJI ŻYCIOWEJ		LICZBA RODZIN	LICZBA OSÓB W RODZINACH
0			3
TRUDNOŚCI W PRZYSTOSOWANIU DO ŻYCIA PO ZWOLNIENIU Z ZAKŁADU KARNEGO	16	7	11
TRUDNOŚCI W INTEGRACJI OSÓB, KTÓRE OTRZYMAŁY STATUS UCHODźCY LUB OCHRONĘ UZUPEŁNIAJĄCĄ	17	0	0
ZDARZENIE LOSOWE	18	14	36
SYTUACJA KRYZYSOWA	19	3	3
KLĘSKA ŻYWIŁOWA LUB EKOLOGICZNA	20	0	0

Przedstawione dane wskazują, że dominującym czynnikiem przyznania pomocy w 2018 roku obok długotrwałej choroby, ubóstwa, bezrobocia i niepełnosprawności jest potrzeba ochrony macierzyństwa oraz bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego.

Najczęściej niezaradność rodziny w opiece i wychowaniu dzieci łączy się z problemami takimi jak: uzależnienia, przemoc domowa, zaburzenia równowagi systemu rodzinnego w sytuacjach kryzysowych, problemy w pełnieniu ról rodzicielskich, małżeńskich i zawodowych.

Dysfunkcja ta wyróżnia się głównie niedojrzałością emocjonalną rodziców, niezaradnością w prowadzeniu gospodarstwa domowego oraz problemami wychowawczymi z dziećmi.

Poniżej przedstawiono typy rodzin objętych pomocą społeczną łącznie z pracą socjalną.

Tabela nr 2

Typy rodzin objętych pomocą społeczną w 2018r.

Typy rodziny	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
1 osoba	387	387
2 osobowa	229	458
3 osobowa	163	489
4 osobowa	138	552
5 osobowa	78	390
6 osób i więcej	38	250

Jak pokazują powyższe dane, najwięcej w 2018r. było jednoosobowych gospodarstw objętych pomocą społeczną.

Liczba rodzin z dziećmi korzystających z pomocy społecznej w 2018 roku wyniosła 463. Ilość osób w tych rodzinach - 1.768. Typy rodzin z dziećmi przedstawia tabela nr 3.

Tabela nr 3

Rodziny z dziećmi o liczbie dzieci:	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
1	164	418
2	151	558
3	91	436
4	39	227
5 i więcej	18	129

Powyższe dane wskazują, że najwięcej rodzin objętych pomocą społeczną to rodziny z dwoma lub jednym dzieckiem, aczkolwiek największa liczba osób w rodzinach objętych pomocą wynika z rodzin gdzie jest dwoje lub troje dzieci.

Istotną informacją jest też ta, iż z ogólnej liczby rodzin z dziećmi z pomocy społecznej korzysta ponad 182 rodziny niepełne co stanowi 39% ogółu rodzin z dziećmi.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kościerzynie prowadząc pracę socjalną z rodzinami z problemem alkoholowym ściśle współpracuje z Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (MKRPA). Poniższa tabela przedstawia liczbę posiedzeń Komisji w latach 2015-2018, ilość wydanych skierowań na badania psychiatryczno-psychologiczne w celu uzyskania opinii dot. ewentualnego uzależnienia od alkoholu oraz skierowań wydanych przez sąd na leczenie odwykowe otwarte lub zamknięte.

Tabela nr 4

Rok	Liczba wniosków zgłoszonych do MKRPA	Liczba osób skierowanych do biegłych	Liczba osób, wobec których Sąd zastosował obowiązek leczenia odwykowego	Ilość posiedzeń MKRPA
2015	47	28	21	22
2016	57	22	20	22
2017	58	30	22	26
2018	49	17	25	26

Kolejnym problemem, który wpływa na jakość życia w rodzinie, jest przemoc. Zjawisko to również nie omija miasta Kościerzyna, w którym rodzinami dotkniętymi przemocą, gdzie zostały założone Niebieskie Karty, zajmuje się Zespół Interdyscyplinarny i Dział d/s Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie MOPS.

W tabeli nr 5 przedstawiono liczbę założonych Niebieskich Kart, a także ilość powołanych grup roboczych w latach 2015-2018. W skład grup roboczych zajmujących się problemem przemocy w poszczególnych rodzinach wchodzi pracownicy socjalni, policjanci, kuratorzy, pedagodzy i w razie potrzeby przedstawiciele innych służb.

Tabela nr 5

Rok	Liczba rodzin, w których wszczęto procedurę Niebieskiej Karty		Liczba powołanych grup roboczych
	Ogółem	Rodziny z dziećmi	
2015	52	27	52
2016	54	29	54
2017	63	34	63
2018	53	49	53

Ze względu na występujący kryzys w rodzinie niejednokrotnie nie można uniknąć sytuacji, kiedy należy zabezpieczyć dzieci poprzez umieszczenie ich w pieczy zastępczej. Poniższa tabela przedstawia liczbę dzieci z Kościerzyny przebywających¹ w różnych formach pieczy zastępczej na przestrzeni lat 2015-2018.

Tabela nr 6 (stan na dzień 31.12.2015-2018)

Rodzaj pieczy zastępczej	Liczba dzieci w 2015r.	Liczba dzieci w 2016r.	Liczba dzieci w 2017r.	Liczba dzieci w 2018r.
Rodziny zastępcze spokrewnione	3	6	9	9
Rodziny zastępcze niespokrewnione niezawodowe	8	4	9	7
Rodziny zastępcze zawodowe, w tym pogotowie rodzinne i zawodowe specjalistyczne	22	20	18	20
Centrum Administracyjne Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Kościerzynie	11	11	12	9
Rodzinny Dom Dziecka	0	0	0	3
Razem	44	41	48	48
Dzieci usamodzielnione po ukończeniu 18 roku życia	6	0	0	2
Dzieci adoptowane	5	4	3	1
Dzieci, które powróciły do rodziny	5	1	1	3
Razem	16	5	4	6

¹ dzieci, które są umieszczone w różnych rodzajach pieczy. Ich skierowanie mogło nastąpić w latach wcześniejszych i nadal znajdują się w opiece systemowej.

Oplata gminy ponoszona za pobyt dzieci w pieczy zastępczej	175.879zł	261.516 zł	265.388 zł	324.137zł
---	------------------	-------------------	-------------------	------------------

Zauważyć można, iż ogólna liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej utrzymuje się na zbliżonym poziomie. Na zjawisko to może mieć wpływ wiele czynników, m.in. poprawa sytuacji finansowej rodzin, wprowadzanie do rodzin zagrożonych zabezpieczeniem dzieci asystentów rodzin, jak również wzmożona praca socjalna i większy dostęp do specjalistów. Nie bez znaczenia może być fakt, iż od 2018r. rodzinom wypłacane jest świadczenie wychowawcze „500+”, które w pewnym stopniu może mieć wpływ na sytuację materialną rodziny

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wprowadziła wsparcie dla rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej w postaci asystenta rodziny. Od 1 stycznia 2012r. w przypadku, gdy ośrodek pomocy społecznej poweźmie informację o rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczej pracownik socjalny przeprowadza w tej rodzinie wywiad środowiskowy. Po przeprowadzeniu wywiadu pracownik socjalny dokonuje analizy sytuacji rodziny. Jeżeli z analizy wynika konieczność przydzielenia rodzinie asystenta rodziny, pracownik socjalny występuje do kierownika ośrodka pomocy społecznej z wnioskiem o jego przydzielenie. Następnie kierownik ośrodka pomocy społecznej przydziela rodzinie asystenta rodziny. Poniższa tabela przedstawia liczbę asystentów rodziny oraz liczbę rodzin, z którymi pracowali asystenci w mieście Kościerzyna, na przestrzeni ostatnich 4 lat.

Tabela nr 7 Rodziny objęte wsparciem przez asystenta rodziny

	2015	2016	2017	2018
Liczba asystentów rodziny	2	2	3	3
Liczba rodzin, w tym objętych wsparciem:	36	36	46	43
• do 3 miesięcy	2	3	4	2
• od 4 m-ca do 12 miesięcy	9	6	17	12
• powyżej 1 roku	25	27	25	29
Zakończona współpraca z rodzinami,	7	6	7	9
W tym z powodu:				
• osiągnięcia celów	3	2	0	0
• brak efektów	2	1	1	2
• zaprzestania współpracy przez rodzinę	2	3	6	7
Przeciętny czas pracy z rodziną w miesiącach	18	25	22	27

Praca z rodzinami dysfunkcyjnymi jest procesem złożonym i długofalowym. Efekty pracy w przeważającym stopniu zależą od aktywności rodzin, otwarcia na otrzymane wsparcie, chęci wprowadzenia w swoim życiu zmian. Objęcie rodziny wsparciem asystenta czy przedstawicieli innych instytucji i organizacji pomocowych nie zawsze gwarantuje przywrócenie rodzinie zdolności do prawidłowego wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

MOPS podejmuje szereg działań zmierzających do zminimalizowania pojawiających się problemów poprzez pracę socjalną prowadzoną przez pracownika socjalnego czy wsparcie asystenta rodziny, oferujemy też wsparcie specjalisty ds. rodziny oraz od 2018r. MOPS zapewnia ze środków Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomani dla Miasta Kościerzyna na przeprowadzenie diagnozy dzieci, u których może występować FAS bądź FASD.

W części rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny widniał problem zaburzeń psychicznych w szczególności upośledzeń umysłowych. Również dużym problemem współistniejącym w rodzinach jest nadużywanie przez rodziców lub jednego z nich alkoholu lub innych środków odurzających.

Tabela nr 8 Placówka wsparcia dziennego

	2016	2017	2018
Placówka wsparcia dziennego w MOPS	1	1	1
• Liczba miejsc	30	30	30
• Przeciętna liczba umieszczonych dzieci	25	23	20
Wydatki	100.167zł	115.128zł	123.484zł

Placówka wsparcia dziennego została utworzona na bazie świetlicy profilaktycznej Zarządzeniem Nr 9/2016 z dnia 24.06.2016r. Dyrektora MOPS.

IV. ZASOBY

Program Wspierania Rodziny w Gminie Miejskiej Kościerzyna na lata 2019–2021 ma za zadanie służyć realizacji efektywnej polityki rodzinnej.

Działania na rzecz dziecka i rodziny realizują poniżej wskazane instytucje:

Tabela nr 8

Instytucje realizujące działania na rzecz dziecka i rodziny w mieście Kościerzyna:

Lp.	Nazwa i adres instytucji	Rodzaj działalności
1	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej ul. Brzechwy 5 83 – 400 Kościerzyna	Praca socjalna, pomoc finansowa i rzeczowa, dożywianie dzieci w szkołach, specjalistyczne poradnictwo, aktywizacja społeczno-zawodowa, wspieranie aktywności lokalnej, prowadzenie placówki wsparcia dziennego, projekty socjalne, przyznawanie i wypłacanie stypendiów socjalnych dla uczniów
2	Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych ul. Brzechwy 5 83 – 400 Kościerzyna	Przeciwdziałanie problemom dotyczącym nadużywania alkoholu, w tym działania związane z pomocą osobom uzależnionym i współuzależnionym, wsparcie psychologiczne i prawne, organizowanie wolnego czasu dzieci w ferie i wakacje, szeroko rozumiana działalność profilaktyczna
3	Zespół Interdyscyplinarny ul. Brzechwy 5 83 – 400 Kościerzyna	Wsparcie i pomoc rodzinom w przezwyciężeniu problemu przemocy.

4	Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna ul. Słoneczna 1 83 – 400 Kościerzyna	Pomoc psychologiczno – pedagogiczna udzielana dzieciom, młodzieży i rodzicom.
5	Placówki oświatowo – wychowawcze z terenu miasta Kościerzyna	Działalność edukacyjno – wychowawcza, wsparcie pedagogiczne dla rodziców i dzieci.
6	Placówki służby zdrowia działające na terenie miasta Kościerzyna	Działalność w zakresie profilaktyki i opieki zdrowotnej.
7	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie ul. Krasickiego 4 83 - 400 Kościerzyna	Praca na rzecz dziecka i rodziny, interwencja kryzysowa.
8	Komenda Powiatowa Policji ul. Zgr. Księży Zmartwychwstańców 2 83 - 400 Kościerzyna	Bezpieczeństwo , prewencja.
9	Organizacje pozarządowe	W ramach działań statutowych.

Zródło: opracowanie własne

Jak można zauważyć w mieście Kościerzynie funkcjonuje cały szereg instytucji udzielających różnych form pomocy dziecku i rodzinie. Są to zarówno poradnictwo, jak i konkretne usługi, które służą zwalczaniu bezradności opiekuńczo – wychowawczej, profilaktyce, walce z sytuacjami kryzysowymi, nałogami itp.

V. CELE PROGRAMU

Cel główny:

Skuteczne wspieranie rodziców w wypełnianiu ich funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

<i>Cel szczegółowy: 1</i>		
<i>Prowadzenie działalności profilaktycznej sprzyjającej umocnieniu rodziny i wypełnianiu przez nią funkcji opiekuńczo – wychowawczych,</i>		
Zadania	Realizatorzy i Partnerzy	Wskaźniki realizacji zadania
1.1. Analiza sytuacji rodzin dysfunkcyjnych	<ul style="list-style-type: none"> • Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kościerzynie • Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kościerzynie • Zespół Interdyscyplinarny w Kościerzynie	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba analizowanych rodzin
1.2. Upowszechnianie funkcji i zwiększenie zatrudnienia asystentów rodziny	<ul style="list-style-type: none"> • Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kościerzynie	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba zatrudnionych asystentów rodzin • Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny • Liczba rodzin, które nabyły umiejętności samodzielnego funkcjonowania
1.3. Edukacja mająca na celu podniesienie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych rodziców	<ul style="list-style-type: none"> • Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kościerzynie • Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Kościerzynie • Placówki oświatowe i oświatowo-wychowawcze z terenu miasta Kościerzyna • Organizacje pozarządowe • Placówki medyczne (patronaże położnych)	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba podmiotów prowadzących zajęcia edukacyjne • Liczba osób korzystających z różnych form zajęć, np. „Szkoły dla Rodziców”
1.4. Zapewnienie specjalistycznego poradnictwa rodzinnego, prawnego, psychologicznego, w zakresie uzależnień	<ul style="list-style-type: none"> • Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kościerzynie • Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kościerzynie • Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kościerzynie • Organizacje pozarządowe	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba podmiotów udzielających wsparcia • Liczba osób korzystających z poradnictwa

Cel szczegółowy: 2		
Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych rodzin		
Zadania	Realizatorzy i Partnerzy	Wskaźniki realizacji zadania
2.1. Analiza sytuacji rodzin z dziećmi	<ul style="list-style-type: none"> Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kościerzynie 	<ul style="list-style-type: none"> Liczba rodzin z dziećmi
2.2. Zapewnienie pomocy pieniężnej, rzeczowej oraz w postaci pracy socjalnej rodzinom	<ul style="list-style-type: none"> Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kościerzynie 	<ul style="list-style-type: none"> Liczba rodzin z dziećmi korzystających ze świadczeń pomocy społecznej Liczba dzieci dożywianych Liczba dzieci objętych wsparciem w postaci świadczeń rodzinnych, Liczba dzieci objętych funduszem alimentacyjnym, Liczba dzieci na które przyznano świadczenie wychowawcze 500+ Liczba dzieci na które przyznano świadczenie „Dobry Start” Liczba dzieci otrzymujących stypendia szkolne
2.3. Działania na rzecz rodziny dotkniętej bezrobociem	<ul style="list-style-type: none"> Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kościerzynie Powiatowy Urząd Pracy w Kościerzynie 	<ul style="list-style-type: none"> Liczba programów aktywizujących skierowanych do bezrobotnych Liczba osób uczestniczących w programach aktywizujących Liczba osób pracujących w ramach prac społecznie użytecznych
Cel szczegółowy: 3		
Wspieranie form organizacji czasu wolnego służących umocnieniu więzi rodzinnych		
Zadania	Realizatorzy i Partnerzy	Wskaźniki realizacji zadania
3.1. Wspieranie rodzin w dostępie do aktywnych form wypoczynku	<ul style="list-style-type: none"> Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kościerzynie (Placówka Wsparcia Dziennego - świetlica) Kościerski Dom Kultury Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kościerzynie 	<ul style="list-style-type: none"> Liczba zorganizowanych kolonii i podobnych form wypoczynku dla dzieci Liczba dzieci objętych wsparciem Liczba inicjatyw dla rodzin

3.2. Organizowanie festynów, inicjatyw rekreacyjno sportowych dla rodzin	<ul style="list-style-type: none"> • Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kościerzynie • KDK • Organizacje pozarządowe 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba zorganizowanych inicjatyw na rzecz rodziny
3.3. Wspieranie i rozwój placówek wsparcia dziennego oraz świetlic i klubów dla dzieci i młodzieży	<ul style="list-style-type: none"> • Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kościerzynie • Organizacje pozarządowe 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba placówek wsparcia dziennego, świetlic i klubów • Liczba dzieci
3.4 Realizacja Programu wspierającego rodziny wielodzietne KARTA DUŻEJ RODZINY	<ul style="list-style-type: none"> • Urząd Miasta 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba wydanych kart
Cel szczegółowy: 4		
Wzmocnienie działań w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa w rodzinie		
Zadania	Realizatorzy i Partnerzy	Wskaźniki realizacji zadania
3.1. Realizowanie zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie	<ul style="list-style-type: none"> • Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kościerzynie • Zespół Interdyscyplinarny w Kościerzynie • Komenda Powiatowa Policji • placówki oświatowe • placówki służby zdrowia • Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kościerzynie • Sąd Rejonowy w Kościerzynie 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba NK • Liczba grup roboczych • Liczba dzieci zabezpieczonych interwencyjnie
3.2. Pomoc środowiskom zagrożonym problemem uzależnienia od alkoholu	<ul style="list-style-type: none"> • Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kościerzynie • Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kościerzynie 	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba osób skierowanych do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kościerzynie • Liczba osób skierowanych do biegłych • Liczba osób, wobec których Sąd zastosował obowiązek leczenia odwykowego

VI. EFEKTY I REZULTATY PROGRAMU

W wyniku przeprowadzonych działań przewidywane jest osiągnięcie następujących efektów:

- poprawa funkcjonowania rodzin z problemami opiekuńczo – wychowawczymi,
- zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych w rodzinach poprzez wczesne reagowanie na pojawiające się trudności,
- rozwinięcie kompetencji opiekuńczych i wychowawczych,

- zapewnienie form aktywnego spędzania czasu wolnego dla dzieci i rodzin,
- poprawienie funkcjonowania rodziny poprzez działalność asystenta rodziny,
- przeciwdziałanie umieszczaniu dzieci w pieczy zastępczej,
- zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych rodzin celem zapobiegania powstawaniu sytuacji kryzysowych,
- poprawa sytuacji dziecka w rodzinie,
- poprawa stanu bezpieczeństwa rodziny i dziecka.

VII. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Źródłem finansowania Gminnego Programu Wspierania Rodziny są:

- 1) Środki własne gminy zaplanowane na dany rok budżetowy dla miasta Kościerzyna.
- 2) Dotacje z budżetu państwa.
- 3) Środki pozabudżetowe.
- 4) Środki własne organizacji pozarządowych.

VIII. MONITOROWANIE

Koordynatorem i Realizatorem Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2019 – 2021 jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kościerzynie.

Monitorowanie odbywać się będzie zgodnie z Art. 179 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r.

o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej poprzez przedkładanie w terminie do 31marca każdego roku Radzie Miasta Kościerzyna sprawozdania z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawiania potrzeb związanych z realizacją Programu.

UZASADNIENIE

Art. 176 pkt 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej stanowią o konieczności uchwalenia gminnego programu wspierania rodziny. Celem programu jest wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu swoich funkcji związanych z opieką, wychowaniem i ochroną dzieci, a także profilaktyką w środowisku lokalnym w zakresie promowania społecznie pożądanego modelu rodziny. Tak więc podjęcie uchwały jest w pełni uzasadnione.